

**SAMEN KANSEN GEVEN AAN (EX-
)OKAN-LEERLINGEN:** flexibele
leerwegen & trajecten

Doel-STELLINGEN

Zonder flexibiliteit is het onmogelijk om (ex-)Okan-leerlingen goed te begeleiden doorheen het secundair onderwijs.

Een flexibel leertraject is noodzakelijk en zinvol.

Wat kan en mag ligt wettelijk vast.

Zonder flexibiliteit is het onmogelijk om (ex-) Okan-leerlingen te begeleiden doorheen het secundair onderwijs.

VAN 'Deze leerling heeft taalachterstand - is anderstalig - spreekt thuis geen Nederlands ...'

(deficitgedachte - vanuit labels)

NAAR 'Wat zijn de barrières tot leren bij deze leerling?'

'Hoe kunnen we die barrières wegnemen, zodat de leerling tot leren komt?' (ontwikkelingsgericht/ oplossingsgericht (HGW))

'Deze leerling heeft ...

instructie **nodig** die ... ;

opdrachten of taken **nodig** die ... ;

leeractiviteiten of materialen **nodig** die ...

feedback **nodig** die ... ;

groepsleden **nodig** die ... ;

een leerkracht **nodig** die ... ;

ouders **nodig** die ...'

doelstellingen nodig die ...;

een structurele oplossing nodig voor het vak ...

Sterktes van de leerling benutten - prospectief - ontwikkelingsgericht - brede basiszorg - flexibele leerwegen

- Zorgcontinuüm volgen: kijken wat mogelijk is binnen fase aan brede basiszorg, want minder impact op leerlingen leraar

- Inzetten op Brede basiszorg: UDL (Universal design for learning)- BKD (binnenklasdifferentiatie)

UDL-proof lesontwerp

Differentiëren (verregaand) o.a. basis versus verdieping - beheersingsniveau-...

-Remediëren ('backwards design')

FUNCTIONEEL - niet van A tot Z

o.a. binnen NIT (**N**ederlands als **I**nstructie**T**aal) - flexuren - ...

- Compenseren (zelfredzaam maken)

- Taalgericht vakonderwijs (goed onderwijs)

*Onthaalonderwijs

1) Onthaaljaar:

- verwerven van het Nederlands
- integratie/inburgering
- ontwikkelingsdoelen "Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers"

2) Regulier (en vervolg-)onderwijs:

- vervolgschoolcoaches: ondersteuning, begeleiding en opvolging van anderstalige nieuwkomers en expertise-overdracht en -opbouw

2 - Onthaalonderwijs [MLER_025](#) - [MLER_035](#)

Groeikansen inschatten, is belangrijk

3 - Zorgcontinuum

September 2019: Wat moet de leerling kunnen?	Leerplandoel	Hoe doe ik dit?	Evaluatie
<u>Creatief-expressief schrijven</u> 'Een handleiding van mezelf': overwinnen schrijfremmingen, engagement + tekstopbouw/spelling	taalvaardigheden 15 -16	Marianna schreef de tekst zelf, peerevaluatie	Peerevaluatie door klasgenoot Zie evaluatiefiche, punten dagelijks werk
<u>Spreeken</u> : 'Handleiding van mezelf': persoonlijke ervaringen en interesses presenteren	<u>spreken</u> 5 (structurerend)	<u>klasgesprek</u>	zie evaluatiefiche, punten dagelijks werk
<u>Verhaalanalyse</u> : thema, ik en hij-verteller, soorten personages, tijd en ruimte, spanning + kenmerken kortverhaal (= basis) Begin- en eindtechniek van een verhaal (uitbreiding)	literatuur doel 4		toets: zelfde andere leerlingen, Marianna krijgt tekst dag vooraf.
<u>Creatief- expressief schrijven</u> : maken van een kortverhaal volgens een vast schrijfkader (groepswork)	taalvaardigheden 14-15-16	Marianna maakte deel uit van een groepje en probeerde mee na te denken over het verhaal.	zie evaluatiefiche
<u>Soaps</u> : kenmerken en ontstaan	literatuur doel 4	<u>luisteren</u> (partnerwerk)	Luisteren (dagelijks werk) Toets: idem andere leerlingen
<u>Instapdictee</u>		Marianna schreef dictee mee en ze verbeterde haar dictee, maar telt voor haar niet mee in dagelijks werk.	<u>geen</u> evaluatie
<u>Huislektuur: opdracht 1</u> thriller of detective, <u>schrijven en spreken</u> : affiche	<u>schrijven</u> 13 (structurerend) <u>spreken</u> 5 (structurerend)	Marianna mag boek in Russisch lezen. De taak maakt ze in het Nederlands.	zie evaluatiefiche spreken en schrijven

4 - Voorbeeld uitgestippelde leerweg BKD

Welke info heb je als leraar nodig? (op delibererende KR?)

- Welke afspraken maak ik bij de start van het schooljaar om de ex-okan-leerling een **eerlijke kans** te geven
- Welke info heb je nog niet om je een beeld te vormen van de mogelijkheden van de leerling?
- Van wat je nog niet hebt, weet je dat hij/ zij het zou kunnen?
- Hoe weet je dat?

Op welke doelen uit jouw vak heeft die leerling nog oefening nodig?

1. als training naar volgend schooljaar toe.
2. om je beter een oordeel te kunnen vormen over zijn/ haar mogelijkheden in de toekomst?

- Heb je dit al besproken met de leerling/ouders?
- Wat is de absolute basis voor je vak?
- Niet toe beperken, maar echt als basis zien van waaruit leerlingen in de toekomst verder kunnen groeien.

2. **Vrijstellingen** voor leerlingen die al geslaagd zijn voor bepaalde onderdelen binnen het secundair onderwijs

3. **Afwijking op de toelatingsvoorwaarden** tot een 2de leerjaar van een graad

4. **Uitstellen van de studiebekrachtiging** tot het einde van de graad voor alle leerlingen van een structuuronderdeel

5. *Vrijstellingen voor leerlingen met een topkunstenstatuut*

6. *Vrijstellingen voor leerlingen met een topsportstatuut*

7. *Flexibele trajecten voor leerlingen van een Se-n-Se-opleiding*

Studiebekrachtiging

Deliberatievraag

De delibererende klassenraad oordeelt of een **regelmatige leerling** in voldoende mate de doelen die in het leerplan zijn opgenomen, heeft bereikt om al dan niet te kunnen overgaan naar een volgend leerjaar. (= APR 3)

De delibererende klassenraad ligt in het verlengde van de leerlingenbegeleiding doorheen het schooljaar en steunt op het **globale dossier** van de leerling zoals dat doorheen de studieloopbaan van de leerling tot stand gekomen is. (= APR 2)

Studiebekrachtiging

Informatie waarop de klassenraad zich baseert voor het beantwoorden van de deliberatievraag:

- Beeld van de leerling
 - Waar de klassenraad voor welke leerjaren het zeer moeilijk is?
 - Leerhouding
 - sociaal-emotioneel
 - specifieke onderwijsbehoeften
 - ...
- Informatie van de raadsgevoerde leden: leerlingenbegeleiders, zorgcoördinatoren, CLB ...
- Informatie van de leerling: in oudersconferenties
- Herindiening in december of april
- ...

Weglijke valkuilen:

- Subjectiviteit, emoties, bevooroorlijking ... nemen de overhand
- Gebruik van de leerling wordt in rekening gebracht

Studiebekrachtiging

Informatie waarop de klassenraad zich baseert voor het beantwoorden van de deliberatievraag:

- Globale dossier van de leerling (zie begeleidende klassenraden)
- Jaarresultaten - vakresultaten - evolutie in resultaten
- Bij vakjekorten:
 - Welke leerplandoelen werden niet of onvoldoende gehaald?
 - Welke leerplandoelen zijn belangrijk voor een logisch vervolg?
 - Welke remediatie werd in de voorbije periode aangeboden?
 - Hoe werd de remediatie door de leerling opgevolgd?
 - ...
- Specifiek voor de eerste graad de schoolvisie m.b.t. basis-, verbinding- en verdiepingsoelen
- Heeft elke leerling zicht op de mogelijkheden van elke leerling voor zijn/haar vak?

 Verloop

Bij de start van elke bespreking

- Hierbij het doel van de deliberatie: studievoortgang
- Maak een link met het pedagogisch project van de school
- Deliberatievordering
 - Toekomstperspectief
 - Resultaat
 - Objechtief
 - Collectief en consensusgericht
 - Discreetplichtig
 - De deliberatie-vraag geeft ruimte keuzen in de leeractiviteiten, de gang ...
- Welke bijdrage kan de klassenraad leveren en wat betekent dit?
 - A, B of C, advies
 - Waarschuwing en veranmerking
 - Advies in verband met verdere onderwijskeuzes

Een flexibel leertraject is noodzakelijk en zinvol.

Succesvoorwaarden

Waar moet je rekening mee houden om een flexibele leerweg zinvol te maken?

[Padlet](#)

Extra info

Algemene info -bronnen

[Pro-site Katholiek Onderwijs Vlaanderen](#)

[Onderwijs op maat: differentiatie in de klas en op school \(vlaanderen.be\)](#)

Hoe bereid je je voor op de delibererende klassenraden mei 2021-2022 [Webinar](#) Katholiek Onderwijs Vlaanderen

MACHTELD VANDEGANDELAERE | NAOMI VAN DEN BRANDEN
GEORGEN JUCHTMANS | MARGO VANDEBROECK | BIEKE DE FRANE

FLEXIBELE LEERWEGEN

INSPIRATIEGIDS VOOR
BASISONDERWIJS
EN SECUNDAIR ONDERWIJS

LANNOO
CAMPUS

MACHTELD VANDEGANDELAERE

FLEXIBELE LEERWEGEN VOOR MEERTALIGE NIEUWKOMERS

IN HET BASIS- EN SECUNDAIR ONDERWIJS

LANNOO
CAMPUS

Voor complexe vragen:

Katholiek Onderwijs Vlaanderen

barbara.heyde@katholiekonderwijs.vlaanderen

GO!

ann.sofie.viaene@g-o.be

VRIJ CLB:

Provinciaal CLB

www.pclb.be

CLB GO!

www.go-clb.be

Cases

Fauza is een ex-OKAN-leerling die instroomt in 3 Economie aso. Kan ze volledig vrijgesteld worden van het vak aardrijkskunde om extra ondersteuning voor Frans te krijgen?

G. is een ex-OKAN-leerling die instroomt in 4 Humane Wetenschappen. Ze heeft in haar thuisland weinig wiskunde gehad. Dat maakt dat ze de doelstellingen van basisonderwijs niet haalt. Kan ze vrijgesteld worden van de les wiskunde om de leerstof van het BaO in te halen?

Noemi is een ex-OKAN-leerling (17 jaar) en stroomt in in 6 Haarzorg bso. Zij kwam in het voorafgaande schooljaar in OKAN in ons land als niet-gealfabetiseerde anderstalige. Technisch was ze zeer sterk omdat ze als kapster gewerkt had in haar thuisland.

De school wil alles inzetten op praktijk en extra ondersteuning voor Nederlands. Is het mogelijk om Noemi vrij te stellen van maatschappelijke vorming, lichamelijke opvoeding, Frans en plastische opvoeding?